XXXVI. évf. Cluj-Kolozsvár, 1926. Október 8. szám.

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

A VALLÁSOS ÉS ERKÖLCSÖS ÉLET ÉBRESZTÉSÉRE
KIADJA A DÁVID FERENC EGYLET

Alapította: Dr. BOROS GYÖRGY.

50 éves püspöki jubileum.

A magyar unitárius egyház az egész világ unitáriusaival egyetemben ünnepelte meg főt. Ferencz József püspök urunk 50 éves püspöki jubileumát. Főt. urunkat 1876-ban Árkoson választották püspöknek s az Isten különös szeretete folytán lelkiereje lassanként diadalmaskodott testi gyöngesége felett s ma is bár meggyöngült erővel, de teljes szellemi épséggel a magunkénak, fejünknek mondhatjuk.

A nagyon ritkának mondható, nagyjelentőségü, díszes ünnepség szeptember 19-én délelőtt az unitárius templomban folyt le, mely alkalommal a fölötte nagy befogadóképességü szép templom teljesen megtelt közönséggel. A külföldi unitáriusokat dr. Drummond ur képviselte Angliából, ki feleségével együtt jelent meg ez ünnepségen, miután a vidéken több egyházközséget meglátogatott. A közönség soraiban társadalmi előkelőségek és más egyházak vezetői is résztvettek és nagyszámmal jelentek meg a végzendiákok, valamint főtanácsi tagok.

Az istentisztelet sorrendje volt: Közönség éneke (kezdőének, főének); ima: dr. Boros György egyházi főjegyző; Mendelssohn: 42. zsoltár I. tételét előadta zenekarkiséret mellett a D. F. vegyeskar; egyházi beszédet mondott Lőrinczy Dénes esperes-lelkész, az agg Simeon alakját állitva beszéde központjába; üdvözleteket mondtak: dr. Ferenczy Géza főgondnok ur, Gvidó Béla közügyigazgató ur, dr. Rev. W. H. Drummond ur, mikre válaszolt főt. Püspök urunk.

A 91 éves ősz pátriárka és 50 éves püspök válaszát röviden ezekben adhatjuk:

Unitarian school for the ministry
Berkeley
California
America

„Méltóságos főgondnok és tisztelendő esperes ur!

Hálásan köszönöm az üdvözleteket, melyekkel kedves barátaim által engem az Egyház megtisztelt. Dr. Drummond urnak külön köszönöm meg jókivánatait, melyeket az angol és amerikai unitáriusok nevében tolmácsolni szives volt.

Nem tudok elég hálát adni a jó Istennek irántam tanusitott jóságáért. A mult évben 90 állott a szószéken virágból kirakva s most 50-et tettek oda, ami azt mutatná, hogy én megfiatalodtam.

Melyik nagyobb és melyik ritkább? A 90 bizonyosan nagyobb, de az 50 sokkal ritkább, mert 50 éves püspökséget igen kevés ember élhet meg. Tudtom szerint még csak Kún Bertalan miskolci lelkész volt 50 éves püspök.

A 22 unitárius elődöm közül Almási Gergely Mihály 32 évig ült a püspöki székben, mig Járai János megválasztása évében meghalt.

Magam sem számitottam e hosszu időre, mert amint Barabás András volt f. ü. gondnoktól kapott levélben is olvastam a napokban, ő mint 12 éves gyermek is látta 1876-ban, megválasztatásom idejében testem sugárságát, minek betegeskedésem is oka volt s amiért ő is hallhatta, hogy 2—3 évet szántak nekem némelyek ebben az életben.

Kérdés, hogy *Istentől* a *kegyelmet* s Egyházamtól a megtiszteltetést megérdemeltem-e? Sokszor ugy érzem, hogy talán nem tettem eleget püspöki kötelességemnek, bár törekvésem mindig megvolt. Ezt azonban a jövő van hivatva elbirálni, mert bizom abban, hogy nekem is akad életiróm, aki meg fogja állapitani esetleges érdemeimet és hibáimat. Lelkiismeretem jelenleg felment az önvád alól s igy a jelen megtiszteltetést nyugodt lélekkel fogadom azzal az óhajtással, hogy ezután is legalább annyit tehessek, mint eddig tevék Egyházamért.“

E beszéd után angol vendégünkhöz fordulva, ezeket mondta:

„Kedves dr. Drummond ur!

Azon alkalomból, hogy az angol és amerikai unitáriusok nevében üdvözleteket hozott, fogadja hálás köszönetemet. Az Ön és felesége jelenléte kárpótol azért, hogy nem mehettem Árkosra, ahol ezelőtt 50 évvel püspöknek választottak s ahová nagy örömmel mentem volna el, ha szerencsétlen balesetem ebben meg nem akadályoz. Az Ön jelenléte — mondom — kárpótol és fájdalmamat enyhiti.

Köszönetemet adja át az angol és amerikai testvéreknek s biztositsa a mély szeretetről, amely minket hozzájuk kapcsol. Hallom, hogy ők engemet is lelkésztársuknak s püspöküknek tekintenek; ezért nagy hálával tartozom.

Azt a baráti és testvéri összeköttetést, melyet eddig is fenntartottunk, tegyük még szilárdabbá, mert csak igy remélhetjük egy

jobb világ kialakitását, melyért szüntelen fáradunk s magam is mindent megteszek. Az Isten áldja és szentelje meg többi testvéreinkkel egyetemben!“

A megható főpásztori beszéd után a közönség lelkesen énekelte el: „Áldott az Ur, a mi Istenünk“ kezdetü énekszakaszt s azzal távozott a templomból, hogy olyan ritka és emlekedett ünnepségen vett részt, milyenben többé része nem leszen.

Megemlitjük, hogy főt. Ferencz József püspök urral együtt ünnepelték a püspökné Őméltóságát, aki férjének őrangyala, jobbikfele volt egész életében s aki hasonlóan jól érzi magát magas kora ellenére is.

A püspöki irodában más egyesületek mellett az árkosi egyházközség képviselői tisztelegtek Végh Benjámin esperes-lelkész vezetése mellett a főt. Püspök ur előtt s mindannyian Isten áldását kérték életére és munkásságára, amit mi is hálás szivvel és őszinte lélekkel szívből kérünk. *K. E.*

* * *

Ima 1926-ban a Főtanácson,

midőn az Egyház Ferencz József püspökségének 50 évét ünnepelte.

Elmondta: **Dr. Boros György.**

Az idő sebes szárnyakkal im mily gyorsan elrepül. Minket Istenünk, kiket gyermekeidnek neveztettél, szárnyán hordoz, épp mint a szines pillangót és a fellegekben forgó sasmadarat. Mi számláljuk a napokat és az esztendőket, te bölcs Isten kiterjesztéd az örökkévalóság mérhetetlen tengerét, hogy a nap, föld s ezernyi csillagok ébresztgessék az emberek lelkében a tudnivágyás villanyáramját, hadd siessenek kifürkészni istenséged csodálatos titkait.

Az a kicsiny sereg, melynek vezérkara ebben a szent hajlékban szemlélgeti a lelki világ utait és ösvényeit, jó kedvvel elmereng a multon abban a bátoritó tudatban, hogy a te bölcs intéseidet igyekezett megérteni és teljesiteni. Intéseid és tanácsaid, oh főbölcseség a látók és szólók ajakáról szállnak szét és keresik a lelkeket, hogy befogadják és a sziveket, hogy tovább zengjék. Mint az égi angyalok hárfája, oly édes és biztató a te választottad, kiben néked kedved telik — a Jézus ajakáról elszálló ige, én veletek vagyok mind a világ végezetéig, ne féljetek és hidjetek. Az, akit nekünk jó kedvedben választottál és az emberi élet mértéke feletti idejével megajándékoztál, hogy lenne szószólója annak a hitnek, amely egyedül csak téged vall Istenének, roskadozó testtel, de isteni lelked égi kincseivel, kiván hálát mondó ajándékot szentelni neked itt a hivek seregében.

Köszönet oh nagy Isten, hogy eleven szénnel érintetted ajakát, mint profétádnak Ézsaiásnak, és elküldéd, hogy az emberek

hallván halljanak és látván lássanak, megtérjenek és jót cselekedjenek. Köszönet azért is, hogy ő, miképpen a nagy apostol Pál, látást látott és elmenvén, fölkereste a hivők seregeit, hogy a gyengéket megerősitené, a hitetleneket Istenökhöz téritené és a tétleneket jó cselekedetek gyakorlására buzditaná. Köszönet azért a tisztességért, melyet az ő hosszu élete koronájából szétárasztott, hogy az ő népének gyarlósága és gyengesége elfedeztessék és hibái kegyes elnézésben részesüljenek.

De köszönet azért a fényes pályáért, amely az ő hűséges szolgálatából éjjel-nappali gondjából és aggodalmából, ugy mutatta őt előttünk, mint a nagy apostolt, aki nem csüggedett, ha háborúságot, ha szükséget, ha testi nyomoruságot kellett elviselnie.

Azoknak, akik a nyájnak pásztorai, gondviselői, előljárói és munkás tagjai, adj jó Atyánk élő hitet, lankadatlan türelmet. Érezteszd velük minden napon, hogy jobb egy óra az Ur házában, hogy sem egy esztendő azon kivül.

Érintsd szivük hurját a szeretet aranypálcájával, hogy fakadjon még a kősziklából is elevenitő forrás. Emeld föl tekintetöket arra a Nébó-hegyre, honnan mózesi látással betekinthetnek az igéret boldog hazájába.

Cselekedd Atyánk, hogy a tévelygő bünbánatával térjen vissza hozzád égi atyjához és érezvén élné az istenfiuság boldogságát és cselekedné a jót, kerülné a gonoszt, hogy dicsőittessék a te neved mennyen és földön egyaránt.

Istenünk, a mi életünk ideje legyen, amint szent akaratod tetszése intézi, de cselekedd, hogy mindig ezt énekeljük: közelb hozzád uram, mind közelebb, s szivemet hozzád emelem és lelkemet a te kezeidbe ajánlom, uram.

Most pedig kérünk, áldd meg ezt a gyülekezetet az okos megfontolás bölcseségével, a hálás tisztelet áhitatával, a hűségfogadás készségével, a tettrevágyás buzgóságával, hogy épitse a te országodat a te szent tetszésedre, az emberiség javára és boldogitására.

Áldd meg a királyt, hogy népét boldogitva boldoguljon. Áldd meg a főpásztort és nyáját egyetértő lélekkel és jóra törekvő szivvel, hogy imádságokban és cselekedeteikben mindig téged dicsérhessenek, mi atyánk *Amen.*

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Köszönet.

Mindazok, egyesek, testületek, egyházközségek, egyházkörök, mivel lehetetlen mindeniköknek külön megköszönnöm szivélyes meleg üdvözletöket és jókivánságaikat, amelyekkel 50 éves püspöki jubileumom alkalmából megtiszteltek, fogadják ezuton leghálásabb köszönetemet.

Ferencz József
unitárius püspök.

Kilyéni Ferencz József 50 éves püspöki jubileumára.

Nem tudom, kinek van igaza, annak-e ki azt állitja, hogy a nagy embereket a történelem szüli, vagy annak, aki azt mondja, hogy nagy emberek csinálják a történelmet. Egyet azonban tudok: azt, hogy kilyéni Ferencz József püspöksége egyházunk történetében uj fejezetet jelent. Olyan ez az ötven éves fejezet, mint egy hősi eposz, mely dicső alkotásokról beszél; nagy tettekről, melyekhez az inspiráció az ő lelkéből fakadt, erős küzdelmekről, melyeknek ő volt fő hőse. Ötven esztendő eseményeinek hajtó acélrugója az ő lelke volt. Lehet, hogy ezt nem mindig tudták és ismerték el neki; de vajjon az óra mánusa tudja-e azt, hogy mozgását a titkon müködő rugóknak köszönheti? Az utolsó félszáz esztendő történetét, mint márványt az erezet, az ő egyéniségének aranyszálai szőtték át. Valóban egyházi életünk sava volt ő, megtartó, konzerváló erő. Féltve őrizte a mult nagy tradicióit, a nagy és örök igazságokat, melyek századok próbáit állották ki. De amig az egyik kezével hüséggel védte a régi fundamentumot, mely vettetett Jézus Krisztus által, a másik kezével fáradhatatlanul gyüjtötte a modern kor uj tégladarabjait, hogy vele az uj kor fiai és leányai számára modern anyaszentegyházat épitsen. Itt a magyarázata annak, amit mi, fiai sokszor nem értettünk meg benne: aggodalmaskodás az ujitásokkal szemben; de amikor maga is meggyőződött arról, hogy az ujitás Istenhez visz egy lépéssel közelebb, maga járt elől jó példával. Nem ismerek még főpapot, kinek lelkében az ősi hit és a modern tudományosság oly harmonikus egységgé forrott volna össze, mint ép Ferencz József püspökben. Patriárchális alakja ugy áll előttünk, mint egy letünt világnak figyelmeztetésül hátra hagyott drága darabja s közben 91 évvel is örök ifju lelke a renaissance szellemét lehelli. 91 évvel is ifju maradt, mert lelke mindig eszményekből táplálkozott. Benne egy olyan ősi szellem csontosodott meg, melyet az egészséges tovább fejlődés forrásaképen tartogat számunkra Isten.

Egyszerü külső megjelenéséről is annyi lelkiség árad a körülállokra, mint amennyi csak azokból a férfiakból áradhat, akik az Ég küldötteiképen járnak a földön s szivükben egy eszményi világot hordoznak. Még a kezeirása is, 91 éves korában is egy eszményi világ földi szépségét jelzi. Ki vele társalog, lelkileg gazdagodik. Finom méltóságteljes alakja tiszteletet parancsol és ünnepi érzéseket ébreszt. Mikor a szószéken megszólalt, ékes szavának arany kulcsára egyszerre megnyiltak az emberi szivek. Akkor volt igazán elemében, mikor szószéken állt, mert érezte, hogy Isten őt eszközül választotta, hogy rajta keresztül emberekhez szóljon, vigasztaljon, bátoritson és nagy tselekedetekre buzditson.

Megértette a komoly intelmet, mit Isten Jézus által szólott mindazoknak, kik valaha az anyaszentegyház szolgálatára kötelezik el magukat. „Ti vagytok a földnek savai . . . Ti vagytok a világ

világossága . . ." Ötven esztendőn át fáklya, nem, tüzoszlop volt ő, ki előljárt, fénylett, világított. Ha igaz az, hogy a pap a vallás kifejezője olyan értelemben is, hogy a közönség többsége hajlandó a pap egyéniségén keresztül értékelni és becsülni azt az egyházat és vallást melyet képvisel, akkor az unitárius névnek tengeren tul, tengeren innen senki sem szerzett annyi dicsőséget, mint Ferencz József. Egyéniségének fáklyafénye mellett tisztán láthatja a széles világ, hogy az emberiség vallás-erkölcsi nevelésének, Isten országa épitésének kultur munkájában Isten a Globusnak ezen a drága darabján egyházunkra olyan fontos feladatot bizott, hogy Isten ellen vétkezik, ki annak munkáját erőszakosan bénitja. Mint fáklya előljárni, vezetni, minden jóba másoknak is irányt mutatni: ez a mi szent feladatunk. Hátul cammogni, másokat utánozni nem unitárius erény. Mi programm kell, hogy legyünk mások számára is: programm Istenünk és nemzetünk iránt való áldozatos szeretetünkben. Egyházunk létjogosultsága és szent hivatása mellett arról kell bizonyságot tennünk, hogy közöttünk vannak a legmelegebb szivü, a legtisztább fejü és a legnemesebb jellemü emberek, kik jobb jövőért imádkoznak és dolgoznak. Erre int, mint szent figyelmeztetés, Ferencz József 50 éves püspöksége.

Oszlassátok el a sötétséget, mely a lelkeken ül és zavarja a tiszta látást az üdvösség utjának keresésében. Szabaditsátok meg a népet a babona és a tudatlanság átkától, mely elvágja a szellemi és erkölcsi fejlődés utját. Emeljétek magasra Jézus Krisztus evangéliumának fáklyáját, hogy tisztán láttassék mindenek által: egy az Isten — az Atya, egy a Mester — a názáreti Jézus, egy a kötelesség Isten és ember iránt — a szeretet. Mindezekre ő ad nekünk jó példát, nemes buzditást nemcsak mint legkiválóbb szónokunk, de ugy is, mint legjelesebb irónk. Mit jelent az unitárius evangélium? Ha tudni akarod, a Ferencz József kátéja és hittana mondja meg azt. Mi volt az az ősi erő, mely anyaszentegyházunkat százados megpróbáltatások között is megtartotta? Ha ezt akarod tudni, még ma is csak a Ferencz József „Kis Tükör"-ét kell kezedbe venned. S ki még ma is egyházunk és fajunk legnagyobb erőssége, kinek neve véd és buzdit: Ferencz József ő, az ötvenéves püspök. Ő a fáklya, ő az eszmény. Egyéniségének fénye nem maradt Erdélyország szük határai között. Tengereken tul is világol, hirdetvén ott is az unitárius és a magyar szellemi erő hatalmát. S fényének udvara — meg vagyok győződve — tulér majd élte határvonalán is és a nevéből származó áldás hosszu időkön át fogja majd táplálni lelki unokáit.

Szeretett főpásztorunk, neved szivünkbe irtad és a történelem lapjaira. Áldjuk a jó Istent, hogy Téged nekünk adott és mindennapi imádságunkban kérjük Őt, hogy családod, anyaszentegyházunk és elesett fajunk számára éltessen és tartson meg még sokáig. A tudat, hogy Te élsz és a miénk vagy, erő és hatalom számunkra.

Dr. Csiki Gábor.

Főtanács.

Egyházunknak legfőbb szerve, törvényhozó testülete tudvalevőleg a Főtanács, melyet minden negyedik esztendőben zsinat néven vidéken kellene tartani papszenteléssel egybekötve.

A háboru alatt és óta nem volt még zsinatunk, pedig egyházi életünkre föltétlenül jó hatással volnának vidéki egyházközségeinkben tartott ilyen nagyobbszabásu alkotmányos összejöveteleink. Az E. K. Tanács az idén Árkoson zsinatot akart tartani, hol ezelőtt 50 évvel választották főt. Ferencz József urunkat püspökké s árkosi egyházközségünk és hiveink nagy lelkesedéssel készültek is e fontos alkalomra.

Fájdalom, a főt. úr gyenge testi állapotára való tekintettel egyházvezetőségünk el kellett, hogy álljon e tervtől s az idei Főtanácsot is Kolozsváron tartották meg szept. 19—20—21. napjain.

Az 50 éves püspöki jubileummal és véndiáktalálkozóval összefüggésbe hozott Főtanácson nagyszámu tag jelent meg annak ellenére is, hogy a vasuti utazás fölötte megdrágult s utazási kedvezményt nem sikerült kieszközölni.

A gyüléseken elnököltek főt. Püspök úr, dr. Ferenczy Géza és dr. Szent-Iványi József főgondnok urak. A tanácskozások, melyekre a főtanácsi bizottság alaposan előkészitette a tárgyakat, élénk viták mellett ünnepélyesen folytak le.

Dr. Gál Kelement, dr. Elekes Domokost, Ürmösi Károlyt, Lőrinczi Dénest, Gvidó Bélát, Halmágyi Jánost, Katona Ferencet, Bölöni Vilmost, Ütő Bélát és Végh Beniámint megerősitették egyházköri felügyelőgondnoki, illetőleg esperesi állásukban s Pál Ferencet tb. esperességében, id. Czakó Lászlót pedig tb. köri f. ü. gondnoki állásában.

A püspöki jelentés a jószágfelügyelőség és nyugdijbizottság jelentésével együtt körültekintéssel volt megszerkesztve. Az E. K. Tanács jelentése dr. Mikó Lőrinc titkár szerkesztésében valóságos tanulmányszámba ment s hosszas megbeszélésekre adott alkalmat, mikor fájdalommal kellett látnunk, hogy az állammal eddig folytatott küzdelmeink ma sem értek véget.

Jó irányban indult unitárius tanitóink egyesületének ügye, mert igy lehetővé válik, hogy az eddig Lelkészkör néven ismert egyháztársadalmi szervezetünk fogalmi körében összes belsőembereink (tanárok, lelkészek, tanitók) sajátos kérdéseikkel külön-külön foglalkozzanak, de évente egy közös gyülésben egyetemes kérdéseket is megvitathassanak s a szolidáris érzést egymásközt kimélyithessék.

Belsőembereinkkel szemben alkalmazandó kegyelmi jog gyakorlásának kérdését épen nagyobb számmal belsőembereink vetették el, mert legtöbbjük teljes tudatában van annak, hogy aki népnevelési hivatást vállal ma magára, annak teljesitenie kell kötelességét s ha azt nem teszi, sőt nem áll hivatása magaslatán: akkor helyét el kell hagynia. Az idők intenek!

Ez a becsületes felfogás is befolyásolta azt, hogy a belső-emberek közérdekből közigazgatási uton való áthelyezésének kérdését hosszas tárgyalások után jelen Főtanácson levették napirendről.

A tanügyi s más jelentések általában a multkorinál valamivel megnyugtatóbb képet nyujtottak.

Főtanács elhatározta, hogy a jövő évben zsinatot fog tartani s azzal a hittel oszlott szét, hogy Isten a további kitartó küzdelemre elég anyagi és szellemi erőt fog adni Egyházunknak.

A Berde Mózsa-serleggel az idén magasztos köszöntőt dr. Szent-Iványi Gábor f. ü. gondnok mondott. *K. E.*

* * *

Véndiák találkozó.

A mai nehéz időkben minden magyar intézménynek megfeszitett erővel kell munkálkodnia, hogy életrevalóságáról tanuságot tegyen s ama nemes értékeket, melyek ápolására. volt életrehiva, elveszni ne engedje.

A kereszturi találkozó csak most zajlott le anyagi és erkölcsi sikerrel s a kolozsvári kollégium vezetőségének irányitása mellett ime a kolozsvári unitárius véndiákok is megtartották nagyszabásu találkozójukat szeptember 19-én és 20-án.

Szeptember 19-én este egy gazdag müsor gyönyörködtette a jelenlevő hatalmas közönséget, amelynek során a koll. tornatermében talpraesett prologust mondott dr. Perédi György, költeményeiből felolvasott Jakab Géza, báró Kemény János, Ligeti Ernő; Aranytól a Dalnok bujá-t szavalta Fekete József, a régi kedves Kismező játéktértől bucsuzott dr. Boros György, Török Emil magyar szinházi kiváló karnagy zongorakisérete mellett, müvészi hegedüjátékkal kedveskedett Adler Nándor hegedümüvész, a kollégiumi életre szines és élénk előadásban emlékezett vissza terjedelmes felolvasásában Pálffi Márton, tulvilági szellemi nagyjainknak világi bajaikért aggodó gyülekezetét Dávid Ferenc elnöklete mellett meghatóan képzelte el s ecsetelte Gyallay Domokos és Gabányinak Kakasüllőn c. monologját ügyesen adta elő Hadházy Sándor. A müsort „Ballag már a véndiák“ ének zárta be, mit tánc követett.

A 20-i ünnepségek a régi kollégium udvarán kezdődtek, ahol reggel 9 órakor gyülekeztek a végzett diákok évfolyamok szerint. Közének után Mikó Imre g. tanuló üdvözölte a jelen ifjuság nevében a véndiákokat, kiknek nevében Kisgyörgy Sándor tb. esperes egyik legvénebb diák válaszolt.

Ezután a mintegy 280—300 főnyi sereg templomba vonult, hol szép imát Vári Albert vallástanár, emelkedett beszédet dr. Varga Béla teol. tanár mondott. Közre szólót Pap Domokosné énekelt.

Templomozás után magasztos hangulatban vonultak a véndiákok az uj kollégium udvarára, ahol főt. Ferencz József püspök ur jelenlétében dr. Barabás Béla szenátor, volt magyar képviselő és delegáció-elnöke, kollégiumunk véndiákja tartotta meg mindenkit teljesen magával ragadó felolvasását.

E nagy férfiu nemcsak kollégiumunkról emlékezett meg úgy, mint a szellemi kultura egyik halhatatlan érdemü gócpontjáról, hanem Brassai bácsit, Berde Áront és Kriza Jánost a legtalálóbban és szebben külön is méltatta.

Főt. püspök úr mint legvénebb diák örökre emlékezetesen áldotta meg az összesereglett véndiákokat s azzal a hittel és reménnyel bocsátotta el őket, hogy unitárius kollégiumunk s Alma Materünk soha le nem hanyatlik, mindig élni fog.

Következett a diszteremben az előljárók elnöklése mellett a feledhetetlen jelenetekben gazdag összejövetel, mikor az eddigi adományok és igéretek nyilvánosságra hozatala után új alapitványok, adományok és igéretek sorozata érlelte meg bennünk a meggyőződést, hogy a bajban, veszélyekben mi képesek leszünk intézményeinket megmenteni.

Mivel a pénzsegélyekről más alkalommal külön beszámolunk, most csak megemlitjük, hogy főt. püspök úr 10,000, dr. Ferenczy Géza főg. úr 10,000, dr. Gyergyai Árpád 20,000, Sebestyén testvérek 20,000, Teol. akad. igazgatósága 10,000, kolozsvári unitárius egyházközség 50,000 leuval siettek a koll. segitségére.

Ebéd után a véndiákok kivonultak a temetőbe s ott dr. Abrudbányai Ede magasztos emlékbeszéde után megkoszorúzták az unitárius egyház halottjainak sirját. A sirok és siremlékek szépen rendbe vannak hozva és rendben vannak tartva.

Amidőn hálát adunk Istennek, hogy az ügyet is sikerhez vezette, hálás köszönetünket nyilvánitjuk minden jóakaratu véndiáknak, avagy pártolónak s kérjük a további szives és jóakaratu támogatást.

Az Isten áldása és segedelme legyen a 370 éves vén kollégiummal, hogy ujabb századokon át lehessen még a magyar szellemi müvelődés szent fészke. *K. E.*

*

Üdvözlet.

Kedves vendégeink!

Az ősi Alma Mater fiatal tanulói nevében szeretettel és hálás örömmel köszöntjük Önöket, kedves vendégeink, kollégiumunk öreg diákjai.

Most, amikor ifju tanulóseregünk nagyrésze még odahaza élvezi a vakáció örömeit, Önök mindenfelől im összegyültek az édes anya hivó szavára és az élet nehéz küzdelmei között is szakitottak időt és fáradságot, hogy a mi javunkra intézetünket fennmaradásában és áldásos müködésében támogassák.

Nemcsak az Alma Maternek, az ifju tanulóknak is megnehezedett a sorsa. Az idők változása tőlünk is mind nagyobb erőfeszitést, fokozottabb munkát, több tanulást kiván. Mi ennek a kötelességünknek teljesitésével igyekezünk az intézet javára lenni. Önök-

nek pedig hálával köszönjük irántunk tanusitott érdeklődésüket s az Alma Materhez való megható ragaszkodásukat, mely nemes példaként fog minket sarkalni arra, hogy ősi kollégiumunkhoz, annak hagyományos szelleméhez: a Muzsákhoz és erényekhez hüek maradhassunk.

E szép ünnepnapon, e szent helyen körülöttünk lebegnek a kollégium Brassai Sámueleinek és Berde Mózsáinak, az elhunyt tanárok és áldozatkész jóltevők lelkei. Az ők áldott szellemüktől is megihletődve találják magukat boldogan a megszentelt régi falak között, miként a szülői házban, hová ifjuságuk feledhetetlen emlékeit felujitani visszatértek.

Az Isten hozta mindnyájukat körünkbe, az Isten áldja meg mindnyájukat. *Mikó Imre.*

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Az egyetemes lelkészkör megnyitója.

Tisztelendő Lelkészköri Közgyülés!

Midőn csaknem egy év leforgása után Isten segedelméből ismét együtt vagyunk s én e helyről a testvéri szeretet meleg érzelmeivel üdvözölhetem lelkészkörünk tagjait s általában a jelenlevőket, érzem, hogy mostani összejövetelünknek nem csupán évfordulói jellege van. Annyi nehézséggel küzdő egyházunk vezetőiben, tagjaiban és intézményeiben él s jelenik meg a nagy világ előtt. Az idők és viszonyok hangosan figyelmeztetnek, hogy embereinket fent és alant, de az egész vonalon meg kell becsülnünk jobban, mint valaha s intézményeinkhez olyan lelkesedéssel és önfeláldozással kell ragaszkodnunk, melynek ereje bárhonnan jövő viharnak a hullámaival életet hirdetve tudjon dacolni.

Akár vezéreink ébresztő szavát vagy muló sóhaját halljuk, akár intézményeink veszélyeztetett életére gondoljunk, akaratlanul is érezzük, hogy történelmi időknek a szele zúg körülöttünk. Most az öregnek ifjui álomlátásokkal kell felöveznie sokszorosan megpróbált lelkét s az ifjunak, ábrándjait félretéve, az öregek tapasztalatával és bölcseségével kell járnia az élet utain, ha azt akarjuk, hogy bennünk egyházunk méltó tagjaira támaszkodhassék.

Unitárius egyházunk az erdélyi magyarság küzdő életébe ugy bele van kapcsolódva, hogy ennek minden mozdulatára és jajszavára megrezdül amannak a lelke. S ha a nagy egésznek a sorsa és jövője, gyötrelmei, kétségei és bizonytalanságai lelkünket ugyszólva állandóan fogva tartják, hogyne érdekelnének azok a hol fölemelő, hol lesujtó mozzanatok, melyek közelünkben, ugy mondhatnám: tágabb családi körünkben mennek végbe s melyek nemcsak érzelmileg foglalkoztatnak, hanem magasabb kötelességeink teljesitésére is figyelmeztetnek.

E pillanatban egyházunkra gondolok, mely a maga nagy hivatását történelmi idők fordulópontjain immár annyiszor töltötte

be az el nem fogyó lelkesedés és biztató reménység erejétől hajtva s egyházunkban azoknak az élete és halála foglalkoztatja lelkemet, kiknek fénylő szelleme örökség gyanánt kell visszamaradjon és világoljon örökké. Szivből örvendünk, ha az élők szelleme egyházi életünkben történelmi pillanatokon vezet keresztül s mélyen fáj, ha legjobbjaink emlékére sirköveket kell faragnunk és állitanunk. Ki ne érezné, hogy ősz püspökünk diadalmas élete ujból történelmi pillanathoz juttatta annyi szenvedést látott egyházunkat, midőn az isteni gondviselés püspökké választása 50-ik évfordulóján szerencsésen mindannyiunk büszkeségére átvezette s mi szivből köszönthetjük e nevezetes alkalommal őt, kinek nevéhez és kormányzásához egyházunk fejlődése, jóhire és dicsősége félszázadon át füződik. Távol legyen tőlem, mintha én szeretve tisztelt főpásztorunk nagy multját itt boncolgatni akarnám; jövendő idők történetirójának lesz az fenntartva, de azt nyugodtan mondhatjuk, hogy nagy egyéniségének a varázsával, szellemi erejével és tudományos munkásságával, különösen pedig a művészi szónoklás tökéletességével egyházunkban oly magasra emelkedett, akit tulszárnyalni félszázad, jobban mondva hét évtized alatt senkinek sem sikerült. Nem kutatom azt, hogy szónoki erejével és művészetével hányszor ragadta magával mindig nagyszámu hallgatóságát, de azt tudom, hogy a szónoklás művészetét oly magas fokra emelte, melynek megközelitése mindannyiunknak örökre nemes becsvágya lehet. Nem akarom különös szinekkel rajzolni azt, hogy hosszu kormányzása alatt nevelőintézeteink belső életükben és külső megjelenésükben miként fejlődtek és erősödtek s hogy tekintélyével a társadalom, a faj és nemes életében egyházunknak minő nevet és tiszteletet szerzett, de azt tudom és látom, hogy a mai nemzedék hódolattal áll meg a félszázados évfordulón, melyet igazán csak a jövő értékelhet. Köszöntsük szivből hát, az isteni gondviselés iránt érzett nagy hálával itt a lelkészkörben ősz főpásztorunkat, ki primus inter pares, félszázados püspöki jubileumán, azzal a hő óhajtással, hogy a jó Isten sokáig éltesse szerettei örömére, egyházunk javára, büszkeségére!

S midőn az élő előtt hódolattal hajlunk meg, elmehetünk-e mi lelkészek a br. P. Horváth Kálmán tb. főgondnokunk emléke mellett, midőn halála után először vagyunk együtt, ugy, hogy megdicsőült lelke előtt gyászlobogónkat meg ne hajtanók. Hisz jól tudjuk, hogy fenkölten nemes lényében olyan lélek lakozott, mely embert és egyházat csak szeretni tudott. S magas egyházi méltóságában a lelkészek iránt is olyan megbecsülést és megértő szeretetet mutatott, mely a csak igazán nagyoknak tulajdonsága. Nem volt a hivatásos papirendből való, de örökké emelkedett gondolkozása és nemes magatartása állandóan a legpapiasabb jellemet ragyogtatta. Messze századokra visszanyuló neve és tekintélye sem elfogulttá, sem felfuvalkodottá nem tette. Nagy elődökre hivatkozhatott, kiknek nem érdemeivel dicsekedett, hanem erényeiket ön-

magában most az áldozatkészségben, majd a keresztényi szeretetben ugy igyekezett kifejezésre juttatni, hogy a csak alacsony lelkeket jellemző hiuság, gyülölet és bosszuállás indulatait magától következetesen messze üzte. Hosszu főgondnoksága alatt ő is látott féltő szeretetből támadt egyházi viharokat, de megfontolt bölcsesége és tárgyilagos itélete magas méltóságának a kockáztatása nélkül hidalta át mindig az ellentéteket. Lekicsinylés, kigunyolás nem tapadt emlékéhez. A történelem örökké az igazán nagy főgondnokok között fogja emlegetni. Legyen áldott és példaadó emléke.

S aki diszes állásában utódja lett, kinek erős kezére, tárgyilagos itéletére és nagy koncepcióju gondolkozásmódjára kissé meglazult erkölcsi világunkban egyházunknak olyan nagy szüksége van: dr. Szent-Iványi József ujonnan választott főgondnokunkat fogadjuk és köszöntsük a nagy elöd emlékéhez méltó tisztelettel és bizalommal, támogassuk nagy és felelősségteljes munkájában azzal a szeretettel, melyet az egyházi életben minden vezető embernek előlegezni szoktunk. Kisérje Isten áldása életét és munkáját!

De a nagyokról tekintetem önkénytelenül és kötelességszerüleg önmagunkra fordul. Azokra, akik az alázat, a szerénység, a hivatásérzet, az életet örlő munka igénytelenebb emberei. Szeretném, ha őszintén megbecsülni tudnók a lelkészköri élet nemes harcosait életükben és halálukban egyaránt. Az őszinte tisztelet és nagyrabecsülés érzetével emlitem hát az életnek örvendő Ajtay János h.-almási lelkésztársunk nevét, ki tudomásom szerint az udvarhelyi egyházkör lelkészkörének immár 25 év óta elnöke. Aki az ő munkaerejét és képességeit s a közügyért való lelkesedését ismeri, nem csodálkozhatik azon, hogy lelkésztársai 25 esztendőn keresztül a lelkészköri elnökséggel tisztelték meg. S ha arra gondolunk, hogy az utóbbi negyedszázad alatt az udvarhelyköri lelkészkör milyen munkát végzett, minő rendszerrel dolgozott, milyen irodalmi termékeket hozott létre, mit tett a nép érdekében, az Unitárius Népnaptár és a D. F. füzetek kiadásával és terjesztésével, sőt az Unitárius Szószék érdekében is, lehetetlen nem látni az Ajtay János lelkészköri elnök lankadatlan munkásságát és szerencséskezü irányitását. Ha többet nem tehetünk, a legnagyobb tisztelet és kollégiális megbecsülés szellemétől vezetve, fejezzük ki jegyzőkönyvileg elismerésünket Ajtay János kollégánk 25 éves lelkészköri elnöki munkásságáért!

De itt is, magunk között is az élő, a jubiláns mellett gondoljunk a kollégiális szeretet részvétével lelkészkarunk utolsó nagy halottjának, Deák Miklósnak az alakjára. Nem viselt vezető tisztséget az egyházi életben, de szerény itéletem szerint a lelkészek között és az egyházban is mégis mindig vezetőszerepet vitt, mert szellemi ereje és nem közönséges képességei arra hivták el akaratlanul is. Különösen régebben a lelkészkörben is sokszor szerepelt és mindig nagy sikerrel. Általában ahol és amikor szólott, sz va magával ragadta a hallgatóságot. Tollával az egyházi és népies

irodalom terén sok tanulságot és gyönyörüséget szerzett a népnek és becsületet nevének. Egyházi beszédei hangulatosak, telve a mult lelkesitő erejével s a hit mélységével. Irásainak, stilusának szépsége és gondossága is különös értéket, zamatot adott. Szónoki ereje, ékesszólása széles körben ismert volt és marad bizonyára hosszu ideig. Megjelenése és fellépése, megnyerő egyénisége a közönséges szinvonalon messze felülemelték. Lelkészkörünk nagy halottjának bizonyára azáltal emelnénk legméltóbb emléket, ha szellemi termékeit összegyüjtve, nyilvánosságra hozhatnók. Gondolkozzunk róla. Emléke legyen áldott!

Ime, tiszt. Lelkészkör, élőkről és holtakról emlékeztem. De ha élő embereink tisztelete és halottaink emlékének a megbecsülésé mellett örök életre hivatott egyházunknak az intézményeit is szeretetünk és áldozatkészségünk minden erejével támogatni nem tudjuk, akkor zengő ércnél és pengő cimbalomnál alig több a szavunk. Elkövetkezett a szintén nagy pillanat, midőn az idők és viszonyok kényszerítő hatása alatt kolozsvári kollégiumunk egykori tanulói, véndiákjai összegyülnek, hogy az édes anya kérő szavára segitséget nyujtsanak. Elmaradhatnánk-e mi, lelkészek, kik eszmények hirdetői, szegények támogatói, betegek vigasztalói vagyunk az életben, elmaradhatnánk-e a mi beteg édes anyánk megsegitésében? Kérem lelkészkörünk minden egyes tagját, hogy a szeretet segitő munkájában legyünk tettekkel példaadók.

Ilyen elgondolással, ilyen érzelmekkel ismételten szeretettel köszöntve a megjelenteket, lelkészköri közgyülésünket megnyitom.

Kovács Lajos, elnök.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

Ötven éves tanitói jubileum.

Egy kedves, megható ünnepre gyültek Csókfalvára julius 4-én a marosi egyházkör lelkészei és tanitói.

Benedek János állami iskolai tanitót, unitárius énekvezért üdvözölték elismerésük és méltánylásuk kifejezésekép, tanitói és énekvezéri szolgálatának 50 éves évfordulója alkalmából.

A délutáni istentiszteleten tartott alkalmi ima és Keresztesi Dénes szentgericei lelkész beszéde után üdvözölték a kör lelkészei, tanitói, a közeli református egyházközségek lelkészei, egykori és jelenlegi tanitványai.

A félszázados munkásságra visszatekintő ősz tanitó könnyekig meghatva adott hálát Istennek ama kitartásért, erőért, mellyel őt egy emberöltőn át segitette s meghatottan köszönte meg a gyülekezetnek az elismerés nyilvánitását.

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo

☞ ***Alapitói dij 500 Leu, minek ellenében az „Unitárius Közlöny" ingyen jár!***

TŰZHELY MELLETT

Dávid Ferenc emlékünnepére.

(Dallama 213.)

1. Kereszthalál, pápáknak kardja,
Dörgedelmes átok szózatja,
Senki soha igaz útamon
Fel nem tarthat földi hatalom.
Amint hittem, úgy hirdettem,
S hiszem Istenem,
Holtom után még jő
Más ítélkező
S ledől minden hamis Babilón.

2. Megtagadni lelkem igazát,
Istenemnek súgalmas szavát,
Nem, nem erre nincs emberfia,
Nincs erő, mi rászoritana.
Inkább megyek, el kell mennem
Vértanuságra.
Szárnyad van, én lelkem,
El ne hagyd magad,
Felsüt egyszer majd ránk is a nap.

3. A hit Isten szent ajándoka,
Gondolkozni az ember joga.
Amit Isten a szivedbe irt,
Azt, azt kövesd, azt az *örömhirt.*
Ezért megyek, el kell mennem
Vértanuságra.
Szárnyad van, én lelkem,
El ne hagyd magad:
Felsüt egyszer majd ránk is a nap.

Pálfi Márton.

A Romániai Kisebbségi Nők Központi Titkársága ezuton köszöni a homoródujfalvi U. N. Szövetségének 156 leu, a nyárádgálfalvi U. N. Szövetségének 85 leu, a nyomáti U. N. Szövetségének 65 leu és az árkosi U. N. Szövetségének 188 leu adományát az irodai költségekre. *Báró Huszár Pálné.*

Egyleti élet és munkásság.

A Dávid Ferenc Egylet közgyülése.

A Dávid F. E. 42-ik közgyülése szept. 18-án d. u. 4 órakor tartatott a koll. dísztermében, nagyszámu díszes közönség részvételével, kik közt W. H. Drummond ur és neje angol vendégeink is ott voltak.

A gyülés lefolyásáról az alábbiakban számolunk be. A gyülekezet éneke után Ajtai János homoródalmási lelkész mondott áhitatos imát, majd dr. Boros György ügyvezető alelnök tartott tartalmas elnöki megnyitást, jelezvén, hogy br. P. Horváth Arthur, egyesületünk elnöke nem jelenhetett meg a gyülésen betegsége miatt. Az elnöki megnyitó meleg szavakkal parentálta el az egylet tiszteletbeli elnökét br. P. Horváth Kálmán egyh. főgondnok urat, akinek távozása az élők sorából betölthetetlen üres helyet hagyott maga után. Mély fájdalommal bucsuzunk el a nagy emberbaráttól, a jó kereszténytől, az ügybuzgó lelkes elnöktől, aki maradandó emléket állitott magának jó cselekedetei által.

A megnyitó végén ügyv. alelnök Drummond urhoz fordulva, örömét fejezte ki, hogy őt itt üdvözölhetjük. Egyuttal felkérte, hogy tartson egy előadást a jelenlevők számára. Dr. Drummond megköszönte az üdvözlést, érdekesen beszélt utazásairól. Elmondta, hogy ő megfordult nemcsak Európának, hanem az összes világrészeknek mindazon köreiben, ahol a szabadelvü vallásos gondolkodásnak hivei vannak s érdekesen tapasztalta, hogy a vallás kérdéseiben való egyöntetü gondolkodás bizonyos közös életeszményeket és közös gondolkodás módot fejleszt ki a szabadelvü protestáns vallásos felfogás hivei között, mely Európában, Amerikában és Ázsiában csaknem ugyanazonképen nyilatkozik meg. A közös kapocs, mely mindezeket az embereket összeköti, nem a dogma, hanem a Jézus Krisztus által megalapozott embertestvériségnek az ő szellemében való ápolása és fenntartása. Felszólalása végén tolmácsolja az angol, amerikai unitáriusok, Franciaország és Németország szabadelvü protestánsainak és az indiai Brahma-Somaj-nak üdvözletét.

A tetszéssel fogadott előadás után dr. Varga Béla olvassa fel titkári jelentését. Tekintettet arra, hogy főtitkár afia huzamosabb ideig távol volt, jelentése csak pár kiemelkedő mozzanatra szoritkozik. Az egyes körökben és egyházközségekben végzett egyleti müködésről szóló jelentéseket Árkosi Tamás sinfalvi lelkész dolgozta fel nagy lelkiismeretességgel és körültekintéssel, amiért a közgyülés köszönetet mond neki. E jelentések összefoglaló részét lapunkban közölni fogjuk.

A felolvasott titkári jelentés kapcsán kitünt, hogy a D. F. E. által kitüzött pályatételre: „Az éneklő madarak védelme“ egy pályamunka érkezett, mely a jutalomra érdemesnek itéltetett. E pályamunka szerzője Ekárt Andor IV. éves theologus.

A titkári jelentés után Gálfi Lőrinc egyleti pénztáros olvasta fel évi jelentését, melyet a közgyülés jóváhagyólag vett tudomásul. Örömmel láttuk a jelentés kapcsán, hogy alapitóink száma örvendetesen gyarapodik.

Az egyletnek jelenleg 109 alapitó tagja van, akik közül 51 világi férfi, 18 nő, 16 lelkész, 4 tanár, 17 testület és 3 emlékalapitvány.

Ezek után dr. Boros Györgyné a helyi nőszövetség munkájáról tartott értékes beszámolót, melynek végeztével üdvözölte Drummondné asszonyt. Drummondné az üdvözlést megköszönve, pár szóban az angliai unitárius nőegyletek munkájáról emlékezett meg s tolmácsolta ezeknek üdvözletét. A vidéki nőegyletekről Ürmösi Károlyné adott állapotrajzot.

A közgyülés az Egylet tiszteletbeli tagjává választotta Drummond urat s ujra megválasztotta a választmány lelépő tagjait. A gyülés befejezése után a nőszövetség tagjai teát adtak a Leányotthonban.

Dr. V. B.

Titkári jelentés

a D. F. E. Tordai Ifjusági Tagozatának 1926. első félévi müködéséről.

Lőrinczy Dénes unitárius esperes urnak a folyó év elején sikerült elérnie, hogy a Dávid Ferenc Egylet Tordai Ifjusági Tagozata hosszabb idő óta félbeszakadt müködését a jelen körülmények között is felvehette s azt a legszebb eredménnyel folytathatta.

Az ujjáalakuló gyülés 1926. január 17-én folyt le ünnepélyes keretek közt, hol felkérték Lőrinczy Dénes esperes urat, hogy fogadja el az egylet diszelnökségét. Az esperes ur a felkérést készséggel vállalta, sőt az üléseknek csaknem mindegyikén aktiv szerepet vitt gyönyörü imáival, oktató, nevelő előadásokkal.

És szép munkáját siker koronázta. Egyletünk tagjainak száma rövidesen a kétszázat meghaladta.

E helyen kell emlitést tennem Erdős Mihály unitárius énekvezér eredményes munkájáról. Az ő fáradozásának köszönhető, hogy minden egyes ülés programmját az ifjuságnak három szép egyházi énekszáma tette teljesebbé harmonium kisérete mellett. Erdős emellett szólóénekek betanitásával és felolvasásokkal is résztvett az egylet munkájában.

Az egylet tisztikara az első ülésben a következőképen alakult meg: Ügyvezető-elnök Weress Ákos gépészmérnök, elnöknő Gyarmaty Lenke fogtechnikus, alelnökök dr. Adorján Endre magántisztviselő és Székely Dénes földbirtokos, alelnöknők Végh Ida tanitónő és Balogh Edit gyógyszerész-gyakornok, titkár (jegyző) Bodoczi Károly jogszigorló, titkárnő (jegyző) Weress Jolán VIII. gimn. tan., pénztáros Fodor János kereskedő, ellenőrök Fekete József és Kiss Ernő kereskedő, ellenőrnők Lőrinczy Sárika és Erdős Margit, gondnok Fodor Domokos kereskedő, könyvtáros Pál Dénes unitárius segédlelkész. Választmányi tagok: Barabás Béla tanár, Benczédi

Ferenc gyógyszerész, Sipos Lajos kereskedő, Székely László mészáros, Pázsint József gyártisztviselő, Fehér Vilmos tisztviselő, Galambosi Endre timársegéd, Gönczi Árpád szijgyártó, Tóth Béla, Rázmán Mór joghallgatók, Adorján László, Major Ferenc VIII. gimn. tanulók, Solymosi Izabella tanitónő, Lőrinczy Márta, Bardócz Sára, Sipos Klára, Budovszky Mária, Szőcs Annuska, Sipos Eszter, Szabó Sára, Sikó Anna, Csetri Ilona, Miklós Margit és Tóth Ilonka.

A tisztikar tagjai közül az egylet minden irányu munkásságában való részvételükkel külön is megemlitést érdemelnek: Weress Ákos elnök, ki minden egyes ülésen széleskörü ismereteiből sorozatos felolvasásokkal és szabadelőadásokkal gyarapitotta a tagok általános ismereteit és résztvett a templomban tartott vallásos estélyeken saját zenekompoziciójának előadásában; Gyarmaty Lenke és Végh Ida, Weress Jolán, Lőrinczy Sári és Erdős Margit, Pál Dénes segédlelkész, Fekete József ellenőr.

A tisztikaron kivül azonban buzgó tevékenységet fejtett ki az egylet müködésében csaknem minden egyes tag előadásokkal, felolvasásokkal, szavalatokkal, szindarabok, monológok, ének- és zeneszámok előadásával, sőt nem egyszer a legfiatalabb, 10—12 éves tagok szereplése váltott ki zugó tapsokat és jegyzőkönyvi elismeréseket. Az elmult félévben tartott az egylet két vallásos estélyt az unitárius templomban, a templomot zsufolásig megtöltő közönség jelenlétében szép erkölcsi és anyagi sikerrel, mely utóbbinak eredménye harangbeszerzési alap javára fordittatott. Ezenkivül tartott 12 rendes ülést a volt unitárius gimnázium helyiségében és pedig eltekintve az ülésenkinti 3—3 egyházi énekszámtól és a bevezető imáktól, összesen 22 szabadelőadással és felolvasással, 29 szavalattal, 6 szindarab- és 6 monológ-előadással, 12 szólóénekkel, két hegedüszámmal. Az egylet vagyoni helyzete a félév végével a következő:

Bevétel:

10 leus tagsági dijakból 201 tag után	2010·—	Leu
Felülfizetésekből	856·75	„
1926. febr. 21-én tartott vallásos estélyből ...	1500·—	„
Összesen:	4366·75	Leu

Kiadás:

Harangbeszerzési alapra	1500·—	Leu
Különböző folyóiratokra (Magyarnép, Pásztortüz, Hirnök, Magyarlányok, Ifju Erdély, Ifjuság, Koruak, Szinház és Társaság	2422·—	„
Készpénz maradvány:	444·75	Leu

Egy összefoglaló tekintetet vetve az egylet elmult félévi egész müködésére, örömmel állapithatjuk meg, hogy annak a legszebb eredménye mutatkozott az ifjuság nemes munkára való összehozásában, erkölcsének nevelésében, ismereteinek szórakozás közben való gyarapitásában s általában az ifju szivekben, lelkekben a szép és nemes iránti fogékonyság felkeltésében és erősbitésében.

Bodoczi Károly, titkár.

Egyházi és iskolai mozgalmak.

Tudatjuk az érdekelt családokkal, hogy a kollégium szövetkezete megnyílt!

Benczédi Pál lelkész Boldogfalvára, Dobay István lelkészjelölt Homoródujfalvára beköszöntött s ez alkalomból üdvözöljük és Isten áldását kérjük munkájukra.

Lelkészbeiktatás Marosvásárhelyen. Lélekemelő ünnepe volt a marosvásárhelyi egyházközségnek junius 27-én. Ekkor köszöntött be uj lelkésze, Halmágyi János marosköri esperes. A beiktató ünnepélyen jelen volt K. Nagy Árpád f. ü. gondnok, ki azon reményét fejezte ki, hogy az egyházközségben — mely jelenleg templomépités előtt áll — uj reményekre jogositó korszak kezdődik. Képviselve voltak az összes felekezetek papjaik által, kik mindannyian szeretettel köszöntötték az uj kartársat.

Elhunytak: Özv. pákei **Pákey Lajosné** szül. Kőszeghi Fangh Antonia, ki néhai hires épitészmérnökünknek volt a neje, életének 63-ik évében szeptember 2-án jobblétre szenderült. Pihenése csendes, emléke áldott legyen! — **Dr. Kriza Jánosné** szül. Dienesch Klementin életének 37-ik, boldog házasságának 14-ik évében szeptember 6-án hirtelen elhalt, mélységes gyászt hagyva maga után szeretett családjában. A gondviselő és vigasztaló Isten nyugtassa meg őt csendes pihenésében s vigasztalja meg bánatos családját vigasztaló erejével! — **K. Nagy Gyula,** az unitárius főgimnázium volt rajztanára, ki több kiváló és országos hirre emelkedett művész mestere is volt, október 1-én 72 éves korában hosszas szenvedés után örökre elaludt. Az unitárius főgimnázium előcsarnokában volt felravatalozva, honnan a testvérfelekezetek ifjuságának résztvétele mellett kisértük ki örök pihenő helyére. Imát és beszédet Vári Albert vallástanár, bucsubeszédet dr. Borbély István igazgató és a sirnál utolsó istenhozzádot dr. Boros György főjegyző mondottak. Emléke élni fog nagyszámu tanitványai lelkében, szeretett intézetében s egyházában és barátai körében. Pihenése legyen csendes! — **Deák Miklós** unitárius lelkész, elsőrangu népies szónok és kitünő iró, aki mindenfelé köztiszteletnek örvendett megnyerő egyénisége révén, augusztus 30-án 65 éves korában örök álomra hajtotta fejét. Dávid Ferencnek kitünő apostola volt, ki faját is olthatatlan lelkesedéssel szerette s midőn hátramaradt özvegyének részvétünket nyilvánitjuk, megboldogult kedves halottunknak csendes pihenést kivánunk s óhajtjuk, hogy emlékezete legyen áldott. A gyásszertartást Marosi Márton és dr. Boros György végezte. — **Miklós Zsigmondné** szül. Lakatos Emma, számvevőségi elnökünk leánya, hosszas szenvedés után szeptember 30-án visszatért az örök hazába. Pihenése legyen csendes!

A dr. Gál Kelemen-alapra ujabban a következők adakoztak: Dr. Ferencz József 300 leu, Székely Tihamér 300 leu. További adományok dr. Varga Béla teol. tanár Cluj, Coll. Unit. cimre küldendők.

Várfalván és **Aranyosrákoson** a nyár folyamán harangszentelési ünnepségeket tartottak, hol az egyházi beszédeket Csifó Salamon teol. tanár mondotta. Ugyancsak harangszentelés volt szept. 12-én **Sinfalván,** hol Szolga András gondnok és családja vett egy harangot az egyházközségnek. Az ünnepi imát Lőrinczy Dénes esp., a beszédet dr. Kiss Elek dékán mondotta. **Marosvásárhelyen** a Magyar Párt a tüz- és árvizkárosultak felsegitésére aug. 28. 29. napjain gyüjtéssel kapcsolatos nagyszabásu ünnepségeket rendezett. Az unitárius egyházközség is kivette részét e nemes tevékenységben. Ez alkalommal imát Halmágyi János esperes, helybeli lelkész, beszédet dr. Kiss Elek dékán mondott s gyönyörüen énekelt Bedő Árpád vadadi lelkészünk nőtestvére. **Szabédi** egyházközségünk templomát nagy áldozatokkal teljesen kijavitotta s az elesett hősök emlékét egy nagyon szép emlékoszloppal örökitette meg. Ez oszlopot Zsakó Kálmán marosvásárhelyi kőfaragó-mester müvésziesen készitette el. A templomszentelési és emlékoszlop felavatási ünnepély szept. 26-án volt, mikor imát Kelemen György helybeli lelkész, beszédet dr. Kiss Elek dékán mondott a templomban, valamint felolvasta a 91 éves főpásztornak sajátkezüleg irt meghatóan szép üdvözlő és megáldó levelét is. Az emlékoszlop felavatása óriási hatást váltott ki a lelkekből. Imádkozott helybeli lelkész leánya, beszélt lelkész és dékán, szavaltak és verset olvastak fel helybeli férfi és női szereplők. A közönség éneke szép és áhitatos volt. Igy épül az Egyház, épüljön is!

Köszönet és nyugtázás. Az alsóboldogfalvi lelkészbeigtató alkalmával az orgona-alapra a következő adományok folytak be: Geréb Zsuzsánna néhai édes atyja, Geréb Sándor lelkész emlékére 1000 leu, Gyarmathy Klára 1000 leu; Gagyi Bán Lőrinc rokkant 200 lei, br. Daniel Lajos és dr. Elekes Domokos felügyelő gondnokok 100—100 leut. A nemesszivü adakozók fogadják az egyházközség hálás köszönetét. *Benczédi Pál* lelkész. *Gagyi Béni* gondnok.

Nyugtázás. Az egylet pénztárába junius 18-tól szeptember 18-ig tagsági és előfizetői dijat fizettek: Szabó Lajosné Szováta, Máté Sándor Szentháromság, Fazakas Józsefné Marosvásárhely, Derzsi Klára Désfalva, Székely Sándor, Ürmösi Jenő Kolozsvár, Pap László Székelyudvarhely, özv. Fazakas Domokosné, Kovács János, Dávid F. Egylet Fiátfalva, Fazakas Sándor Nagyajta, Varga Sándor, Radó Józsefné Segesvár, Rácz Pálné Szőkefalva, Simó József Petrozsény, dr. György József, Filep Gábor, Kovács Béla, Kilyén Mózes Ikland; Korondi D. F. Egylet, Pál Tamásné Marosvásárhely, Bustya István, Szabó Ferenc, Szolga József, Borbély Samu Vulkán. Koppándi István Lupény, Fehér Jenő Resica, Csegezy Márton Beszterce, Vass Pál Torda; Ütő Áron, Simon András, Ince Béla, Uzoni Mihály, Köntés Ferenc, id. Szabó Mózes, Imre Albert, Koródi Ferenc, Téglás Albert, Novák Jánosné, özv. Kriza Sándorné, ifj. Téglás Dávid, József Kálmán, Vida Géza, Ütő Benjaminné, Zoltán Sándor, Barabás Mihály, Csiki István, Bedő Fe-

renc, Kiss Károly, Ütő Lajos, ifj. Szabó Mózes, Unitárius Egyházközség Sepsiszentgyörgy; Unitárius Egyházközség Kilyén, Soliom Béláné Kézdikővár, Ütő Béla Lécfalva, dr. Balogh Istvánné Málnás; Lőrincy Sándor, Fekete István, Kiss Gábor, Biró Sándor, Fülöp Mózes Medgyes; Preiszner Péterné, Csudor Béláné, Karácsony Ferenc, Bódi Imre, Kerekes Dávid, Szinte Ferenc, Knobloch Vilma, Török Sándor, Csoma Győzőné, Dobra Dénesné, Szolga Ferenc, Gagyi Dénes, Kovács Károlyné Brassó 1926-ra. Asztalos Ferenc Felsőrákos, Szász Ferencné Dicsőszentmárton, Kovács Albert Derzs; Török János, Unitárius Egyházközség Ikland; Unitárius Leányegyházközség Nagyernye; Oltean Miklósné, Sata Imre Sepsiszentkirály 1925-re. Kerekes István Nagyajta, özv. Velits Károlyné Torda, Unitárius Egyházközség Fiátfalva, Bálint Albert, Unitárius Egyházközség Gyepes, Gál József, Dávid F. Nőegylet Recsenyéd, özv. Györfi Ferencné, Unitárius Egyházközség, Ádám Dániel Derzs, Nagy Miklós Bánffyhunyad, Bedőházy Gábor, Hügel Jánosné, dr. György Zsigmond, dr. György Árpád, Lakó István, Nagy József, Benkő János Segesvár, özv. Pálfi Jánosné Csegez, Nemes Lajosné Ikland, Unitárius Egyházközség, Gyöngyösi Károly Sepsiszentkirály, Götz Béla Hosszufalu, Ince Zsigmond Tövis, Nagy Lázár Marosvásárhely, Deák Jenőné Telek, Tóder Jánosné, Szabó Dénes, Kökösi Imre, Kádár Sándor, Fazakas Zsigmond, Vajda József, Gábor Ferenc, Izsák Vilmos, Domokos József, Kovács Károly, Péter József, Török Árpádné, Bartha Sándor Brassó 1925—1926-ra. Ambrus Domokos Siménfalva, özv. Pataki Józsefné, Német Kata M., Simon István, Váradi Domokos, Szabó Ferenc, Veress Károly Alsójára, id. Gagyi Sándor Alsóboldogfalva, Unitárius Egyházközség, Dávid Ferenc Egylet Körispatak, Unitárius Egyházközség Pipe, Unitárius Egyházközség Recsenyéd; Szatmáry Ferenc Derzs, dr. Teleky Jenőné Segesvár, özv. Végh Gyuláné, Gombos András, id. Végh József, Boros Domokos, Nagy Mihály, Fekete Zsigmond, Fekete Albert, Bencédi Ferenc, Unitárius Egyházközség Tordátfalva; Darkó Jakab, Kádár Mihály Brassó; Németh István Torockó, Fülöp Sándor Vulkán 1924—1926-ra. Unitárius Egyházközség Nagyajta 1923—1925-re; Sebe Ferenc Pipe 1922—1926-ra; özv. Németh Istvánné Brassó; Csutak Józsefné Segesvár, Unitárius Egyházközség, Biró Domokos, Gyulay Árpád Korond 1923—1926-ra; — Alapitó dijban fizettek: Nyomáti Unitárius Nőkszövetsége 500 L-t, Lőfi Gyula 200 L-t, Lőfi Gyula Torda 200 L-t, Nagyajtai Dávid Ferenc Ifjusági Egylet 400 L-t, Szilágyi Árthur Kolozsvár 500 L-t. Kolozsvár, 1926. szeptember 18-án. Gálfi Lőrinc, pénztárnok

Szerkesztői üzenet. Még ki nem jöhetett cikkekért stb. türelmet kérünk.

Szerkesztik: Dr. Kiss Elek, Pap Domokos, Pálffi Márton, Dr. Varga Béla.

Előfizetési ár: Egész évre 40 L. Magyarországra 60 L. Egyes szám ára 5 L. Akik a 40 L.-t egy összegben előre befizetik, a Dávid Ferenc-Egylet rendes tagjainak tekintetnek. Örökös alapitódij 500 L. Minden pénz **Gálfi Lőrinc** egyleti pénztároshoz küldendő.

Nyomatott „Corvin"-könyvnyomdában Cluj-Kolozsvár, Str. Iorga (volt Jókai-utca) 17 sz.